

Verslag bezoek Jonge Atlantici aan de Duitse ambassade

Op dinsdag 23 november organiseerde Jonge Atlantici een bezoek aan de Duitse ambassade in Den Haag. Een besloten gezelschap werd toegesproken door Konrad Arz von Straußenburg, plaatsvervangend ambassadeur en hoofd van de politieke afdeling, en Constantin Zelenty, afdeling politiek, pers en protocol. Zij spraken over de belangrijkste recente ontwikkelingen in Duitsland, met de nadruk op de rol van Duitsland in het trans-Atlantisch bondgenootschap.

In de laatste twintig jaar vonden fundamentele ontwikkelingen plaats in Duitsland, Europa en de wereld als geheel. Zo werd Duitsland na de val van de Berlijnse muur herenigd. Daarnaast kwam de Europese integratie in een stroomversnelling terecht. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de uitbreiding van de Europese Unie (EU) met veel voormalig communistische landen en de invoering van de euro. Ook de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) breidde zich substantieel uit, zowel het aantal lidstaten als het aantal missies buiten de eigen grenzen nam toe.

Duitsland beseft heel goed dat de machtsverhoudingen in de wereld aan het verschuiven zijn. De macht van het Westen zal afnemen ten koste van opkomende landen zoals China. Dit is bijvoorbeeld al af te zien aan de verminderde Amerikaanse aandacht voor Europese veiligheidskwesties. Het is daarom noodzakelijk dat Europa met één stem zal spreken in de toekomst. Ook hervorming van bijvoorbeeld de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VN) zal deze omwenteling moeten reflecteren in de toekomst.

Binnen deze veranderende wereld lukte het Duitsland om de ontwikkelingen op een vreedzame manier te verwerken. Natuurlijk speelt het verleden hier een belangrijke rol: het motto 'nooit meer Auschwitz' is nog steeds erg relevant. Dit is meteen ook één van de redenen waarom het rechtse politieke spectrum in Duitsland niet bijzonder succesvol genoemd kan worden; rechts wordt nog steeds geassocieerd met het nazisme. Het is dan ook tekenend dat Duitsland geen nationaal strategisch concept heeft ontwikkeld; er is geen reflectie wat het hogere doel is dat het land nastreeft op het wereldtoneel.

Ondanks het feit dat Duitsland nog steeds worstelt met de eigen geschiedenis, verbergt het zich niet langer op het Europese en wereldtoneel. Dit is ook niet mogelijk, aangezien het land gewoonweg te groot en te machtig is om een neutrale rol aan te nemen. Als één van de meest succesvolle economieën die de recente financiële crisis redelijk goed weerstaat, heeft Duitsland op economisch vlak wel degelijk veel invloed, bijvoorbeeld door zijn lidmaatschap van de G20.

Duitsland volgt doorgaans beslissingen die door de VN Veiligheidsraad worden genomen, mits de goedkeuring van de Bondsdag wordt verkregen. In dit kader kan de Duitse bijdrage aan de oorlog in Afghanistan dan ook worden beschouwd. Binnen de NAVO is Duitsland nogal eens beticht van de makkelijke rol die het op zich zou nemen door zich vooral met civiele doeleinden

bezig te houden in de missie in Noord-Afghanistan, in plaats van de geweren op te pakken en een wezenlijke bijdrage aan de oorlog te leveren. Ook hier is weer de invloed van de geschiedenis in het Duitse bewustzijn terug te vinden. Maar tegelijkertijd is ook het groeiende zelfbewustzijn duidelijk te bespeuren. Er staan namelijk hervormingen van het Duitse militaire apparaat op stapel, waarbij de efficiëntie van het leger en de banden met de politieke en civiele functies moeten worden verbeterd. Daarnaast wenst Duitsland de betrekkingen tussen de NAVO en Rusland te verbeteren. Zo moeten de Russen worden geïntegreerd in de ballistische raketdefensie van de NAVO tegen de nucleaire dreiging uit Iran.

Al met al wordt na een middag op de Duitse ambassade duidelijk dat we in een tijd leven waarin er veel verandert op het internationale toneel. Niet alleen Duitsland, maar ook, op grotere schaal, Europa en het Westen in het algemeen moeten deze fundamentele veranderingen onder ogen zien en zich flexibel aanpassen aan de nieuwe situatie.

Christa Verhoek (secretaris Jonge Atlantici)